

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob pone deljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 večer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petič: poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 570.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrancovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik koncorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Viharna seja v ogrski zbornici.

BUDIMPEŠTA 26. Liberalni poslanci Podmaniczky je v današnji seji poslanske zbornice stavil predlog, naj bi zbornica imela po dve seji na dan, kar je povzročilo velik hrup od strani opozicije. Posl. Ugron je, mej upitjem in razgrajanjem opozicije, protestiral proti temu predlogu, ker da je isti v nasprotju se zborničnim poslovnikom. Opozicijski poslanci obsipali so predsednika in liberalno stranko z vsemi mogočimi posvkami in so skušali stenografom, preprečiti zabeleženje predsednikovih besed. Več poslancev bilo je vsled tega pozvanih na red in jednemu je zbornica izrekla ukor.

Poslanec Ratha je zbornica radi izredne resitnosti izročila imunitetnemu odseku. Za posl. Ugronom začel je govoriti minister-ski predsednik grof Tisza, da utemelji v predlogu obsežne odredbe. Njegov govor pa je bil večkrat prekinjen po silnem hrupu opozicije. O predlogu poslanca Podmaniczkega glasovalo se bo v pojutrašnji seji. Tekom seje prečital se je dopis posl. grofa Apponyija in 26 njegovih pristašev, kateri prijavljajo svoj izstop iz liberalne stranke.

Posl. Ugron ostro obsoja predsednikovo postopanje in izjavlja, da je predsednik pre-hvalil zbornico, ko je naznanil sklep, ne da bi zbornica vedela, za kaj se prav za prav gre. (Poslanec Ivanka vpije: To je izdajstvo!) Posl. Ugron predlaga slednjič, naj se predlog poslanca Podmaniczkega smatra kakor samostalni predlog in naj se ga postavi na dnevni red prihodnje seje. O groznem hrupu opozicije opravičuje na to predsednik svoje postopanje in dokazuje na podlagi zborničnega pravilnika, da predlog ni v nasprotju z istim.

Mejtem, ko je vihar na leviči nadaljeval oglašil se je za besedo ministerski predsednik grof Tisza. Govornik dokazuje, da predlog ne pomenja nikakega presenečenja, ker so časopisi že obsirno o njem poročali. (Vihar na leviči nadaljuje.) Grof Tisza s povzdignjenim glasom: Gospodje poslanci si upajo tu govoriti o parlamentarizmu... (Posl. Kubik: »Kričite tako proti svojim kreaturam in ne proti nam!« Hrup nadaljuje.) Tisza nadaljuje: Ako bodo poslanci nadaljevali na tem potu, potem nas prisilijo, (Hrup na leviči) da jim preprečimo izkopati grob parlamentarizmu. (Pohvala na desnici.) Protesti na leviči.) Poslanec Kaas bil je na to pozvan na red.

V nadaljevanju svojega govora izjavlja Tisza, da bi mu bilo žal, ako bi moral nastopiti to pot, ali ako ga poslanci v to prisilijo, potem je njegova dolžnost, da ne dovoli lahkomiselno škodovati svetim narodnim interesom. (Hrup na leviči.) Minister ponavlja na to, da ne more biti govora o kakem presenečenju. Posl. Gal: Le to, da ste vi postali ministerski predsednik, le to je presenečenje, drugo ne! Tisza: Jaz mislim, da je bilo to le prijetno presenečenje. Nadalje povdarja ministerski predsednik, da v zborničnem pravilniku ni nikjer zapisano, da zbornica ne sme imeti po dve seji na dan. (Hrup na leviči.)

Ta hrup, pripominja Tisza, je nevezki in v političnem smislu besede pomeni strahopetnost. (Hrup in oporekanje na leviči.) — Poslanci morali bi me najprej mirno poslušati in potem mi lahko odgovarjajo, ali hrup in razgrajanje dokazuje le politično strahopetnost.

Posl. Horvath bil je dvakrat pozvan na red. Grof Tisza vsled velikega hrupa dolgo časa ni mogel govoriti. Slednjič je poslanecem priporočal, naj pomislijo, da tirajo narodu škodljivo politiko, pa naj prinašajo v razpravo se tako lepodoneča vprašanja. Narodni obstoj Ogrske odvisen je od časti, reda in delovanja parlamenta.

Z vašim postopanjem izkazuje usluge le sovražnikom dežele. Ako nas prisilite, da

se bomo morali bojevati proti vam, tolažila nas bo v tem boju zavest, da služimo sveti in pravični stvari. (Pohvala na desnici, hrup na leviči.) Mi varujemo ogrski narod, da ne postane v zasmeh svetu ter da ga zmota njegovih lastnih sinov ne dovede v škodo in pogubo. Govornik je prosil poslance, naj ne tirajo stvari do skrajnosti, ker bodo s tem madjarskemu narodu le škodovali. Govornik da si bo vedno prizadeval povečati s popolno mirnostjo vse to, kar mu nalaga dolžnost. (Hrušč na leviči nadaljuje.)

Posl. Lengyel in Papp bila sta pozvana na red. V nadaljevanju svojega govora povdarjal je minister, da ima opozicija vedno pred očmi spomin Ljudevita Košuta in je dejal, da bi Ljudevit s plamtečim mečem gledal na opozicijo.

Posl. Kubik: Mi se ne strašimo pred vami. Posl. Fay zahteval je od zborničnega predsednika, naj pozove ministerskega predsednika na red, ker ščuva in preti. Predsednik pozval je posl. Lengyela na red.

Grof Tisza je še enkrat označil postopanje opozicije in dejal, da bi ulogo, katero igra opozicija, še bolje opravičalo 50 »dam s trga« (branjev). (Pohvala na desnici, hrušč na leviči.) Saj je prav, da se kaže v pravi luči, tako vsaj narod spozna, da mi branimo čast naroda pred vašimi atentati. Le nadaljujte po tej poti in ogorčenje madjarskega naroda pomete vas kmalu s političnega pozorišča. (Dolgotrajna pohvala na desnici in velik hrup na leviči.)

Grof Tisza babil se je na to s takimi novanim »pactum« in je izjavil, da noče izrekati dvoma s tem, da je pactum naložil za gotovi čas dolžnosti velikemu delu zbornice. (Klici na levi: »Vi imate koristi od tega že v žepu!«)

Tisza: Prosim o žepih ne govorimo!

Bartha: Mi nismo načelniki kakih faliranih bank!

Posl. Gajary proti opoziciji: Podleži!

Posl. Eitner poletel je na to v sredino zbornice in vpil: Kaj ste rekli? Njemu so sledili drugi poslanci in razdraženje vedno naraščalo. Vse kaže, kakor da bi hotelo priti do pretepa.

Med tem groznim viharjem prekinil je predsednik sejo.

Ko se je seja zopet otvorila odgovarjal je grof Tisza na meklice »ravnatelj falirane banke« in izjavil, da ni dobil nikakega denarja od banke, katero je vodil in da uložniki te banke sploh niso imeli nobene škode.

Tisza je na to nadaljeval, da je svoječasno sklenjeni pactum vsled obstrukcije zapadel, na kar je utemeljeval opravičenost Podmaniczkyjevega predloga. — Delavnost zbornice mora biti zagotovljena tudi tedaj, ako bi manji ali večji del opozicije hotel to onemogočiti. Ministerski predsednik zavračal je na to razne Ugronove insinuvacije, mej temi ono, da je Tisza le s pomočjo intrig dospel do ministerskega predsedništva. Tisza je na to odgovarjal na razne meklice in dejal, da je včerajšnji Koerberjev govor znanj (za Tiszo) največje zadoščenje in je izrazil svojo zadovoljnost nad tem, da se je dru. Koerberju posrečilo na tako korekten način poravnati navstale difference. Nadalje je govornik oporekal trditvi, da ima Ogrska za seboj 35 letno stagnacijo in je kazal na napredek v narodnem, gospodarskem, duševnem in moralnem obziru. Po teh potih moral bi narod nadaljevati, ne pa po potih narodnih ambicij, ako noče, da svetovni dogodki ne preidejo preko njega na dnevni red. (Odobrovanje na desni.)

Posl. Bartha je na to preklel svoj meklice »falirani bančni direktor«. Na neko opazko posl. barona Kaasa glede včerajšnjih izjavjanj dr. Koerberja, izjavil je grof Tisza ponovno, da so dr. Koerberjeva izjavjanja v popolnem soglasju z ogrskimi državnimi pra-

vom. Z ozirom na opazko posl. Ivanke, da se je Tisza s pomočjo intrig povzpela na ministerski sedež, pa se je Tisza pozivil na svojo politično minolost.

Posl. Košut je izjavil, da se hoče s pomočjo Podmaniczkyjevega predloga omejiti pravico opozicije do kontrole.

Posl. Rakovsky meni, da Podmaniczkyjev predlog združi vse obstrukcionistične stranke.

Tudi posl. Apponyi je izjavil, da je ta predlog v nasprotju se zborničnim poslovnikom in je protestiral proti predsednikovemu postopanju. Opozarjal je na pakt, sklenjen z opozicijo, katerega on ni hotel prelomiti, in valed česar je izstopil iz liberalne stranke. Govornik je prosil večino, naj ne nadaljuje po nevarni poti nasilstva.

Slednjič je predsednik zaključil debato in naznanil, da se bo na zaključku jutrajšnje seje brez debate glasovalo o predlogu posl. Podmaniczkega. (Nepopisen vihar na leviči.) Mnogi opozicijski poslanci pritjijo predsedništvu.

Posl. Ratkay (kriči proti predsedniku): »To je krivica!« Mnogo članov liberalne stranke hiti k predsedniški tribini, da obrani predsedništvo pred obstrukcijo.

Predsednik je na to med nepopisnim viharjem večkrat stavil vprašanje, da-li želi kdo besedo k njegovemu predlogu glede dnevnega reda jutrajšnje seje. Ker se nihče ni oglašil za besedo, je predsednik med groznim vrščen in ropotom zaključil to viharo sejo.

Posledice današnje viharne seje ogrske zbornice.

BUDIMPEŠTA 26. Vsled dogodkov v današnji seji poslanske zbornice pozvala sta posl. Daniel in Bartha posl. Rakovskega oziroma Gajaryja na dvoboj.

Iz ogrske liberalne stranke.

BUDIMPEŠTA 26. Liberalna stranka vprejela je predlog ministerskega predsednika, naj bi imela poslanska zbornica po dve seji na dan.

BUDIMPEŠTA 26. Zatrjuje se, da nameruje grof Apponyi se svojimi pristaši vred izstopiti iz liberalne stranke.

Državni zbor.

DUNAJ 26. — Zbornica poslancev. — Mej došli spisi je novi zakon o vojaških taksah. Nadalje je med došli spisi nujni predlog posl. Kathreina, kateri zahteva, naj bi se proračunski provizorij obravnaval nujnim potom.

Posl. Fresl je predlagal, naj se sestane grajalni odsek proti posl. Steinu, ki je v včerajšnji seji, med govorom ministerskega predsednika vskliknil proti posl. Freslu: »Povrnite uro, katero ste ukradli v belgrajskem konaku«. Grajalni odsek se sestane po zaključku današnje seje.

Posl. Mazorana je v nekem vprašanju na ministerskega predsednika opozarjal istega na interpelacijo italijanskega kluba, predloženo v predvčerajšnji seji poslanske zbornice, katera interpelacija se bavi se zadnjimi dogodki v Inomostu. Predavatelj Gubernatis da je bila nezakonita in da je toliko bolj ogorčila italijanske vseučilišnike, ker jim je bilo onemogočeno prisustvovati predavanju jednega najodličnejših italijanskih profesorjev. Ministerski predsednik da je dolžan pojasniti svoje mnenje o tej zadevi, ker je bilo postopanje nasproti profesorju Gubernatisu nedostojno za učenjaka, ki je na svetovnem glasu in proti kateremu bi se moralo nekoliko gostoljubneje postopati. Brutalni napadi Nemcev na laške visokošolce da so zopet dokazali, kako nevdružljivi so sedanji odnosi v Inomostu. Govornik povprašuje slednjič ministerskega predsednika, da-li je pri volji, dati na uloženo interpelacijo, tičečo se italijanskega vseučilišnega vprašanja, točen in jasn odgovor.

Zbornični predsednik obljubil je govorniku, da obvesti ministerskega predsednika

o vsebini njegovega (Mazoranovega) vprašanja.

Na to je zbornica zapričela nadaljevanje razprave o vladnih izjavah.

DUNAJ 26. V nadaljevanju razprave o vladnih izjavah govori posl. Fort, kateri izjavlja, da so Čehi vedno pripravljeni sodelovati na kakem poskusu za konsolidiranje Avstrije ali le pod pogojem, da se bodo spoštovale njih pravice ter njih politična in kulturna važnost. Posl. Menger meni, da bi se neskončni strankarski boji prenesli tudi v armado, ako bi se pravice, ki jih ima sedaj v zadevah armade krona, hotelo odkazati avstrijskim zakonodajnim zastopom. Posl. Klofač priporoča uvedbo federalizma in sicer tudi kar se tiče vojske.

Razprava bila je na to prekinjena in se bo nadaljevala v jutrajšnji seji.

Dvoboj mej časnikarjem in poslancema.

DUNAJ 26. Po zaključku današnje seje poslanske zbornice so češki radikalni poslanci Fresl, Klofač in Sehnal oistro prijeli židovskega časnikarja Mandla, ker je razstrelil vest, da je posl. Fresl ukradel uro v belgrajskem konaku. Prepir dospel je tako daleč, da so poslanci Mandla oklofutali, vsled česar je isti posl. Klofač in Sehnala pozval na dvoboj.

Cesar na lovu.

EISENERZ 26. Cesar je nocoj prispel semkaj.

Rusija in Japan.

PETROGRAD 26. Ruska brzojavna agentura poroča iz Port Arturja, da je japonska vlada zaukazala generalu Mahu, naj se svojimi četami ostane v Sanhajkvanu. Diplomatična pogajanja med Rusijo in Japonom vršijo se tako tajno, da japonski listi ne morejo o istih ničesar izvedeti.

Rimsko vseučilišče zaprto.

RIM 26. Vsled današnjih demonstracij vsenčiliščnikov, se je zaprlo tukajšnje vseučilišče. (Op. ured. Po raznih italijanskih mestih, posebno pa v Rimu so vseučiliščniki hrupno protestovali proti prepovedi avstrijske vlade glede otvorjenja »svobodnega vseučilišča« v Wiltenu poleg Inomosta.

Pogajanja za provizorično trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Italijo.

RIM 26. Dospeli so semkaj avstro-ogrski delegati za pogajanja glede sklenjenja provizorične trgovinske pogodbe med Avstro-ogrsko in Italijo. Danes so jih vsprejeli ministerski predsednik Giolitti in ministri Tittoni, Luzzatti in Rava.

Turčija se udaja.

CARIGRAD 26. — Sporočilo Porte, izročeno včeraj poslanikom Rusije in Avstrije, se glasi: Porta je vsprejela in proučila spomenico, izročeno jej dne 10. t. m. po poslanikom Calice in Sinovjevu. Porta jemlje na znanje podana jej zagotovila, da se bodo varovale njene suverenne pravice, njeno posestno stanje, kakor tudi zagotovila glede varovanja državne avtoriteta in državnega ugleda. Slednjič jemlje na znanje tudi izjave o provizoričnem značaju omejevalnih dodatnih določil, ki imajo ostati v veljavi skozi dve leti, da se tako zagotovi izvedenje reform, katere se je Porta že meseca februarja obvezala izvršiti in katere tudi lojalno izvaja. Porta izjavlja, da principijelno vsprejema vseh devet točk omenjene spomenice ter si pridržuje uvesti tozadevna pogajanja, na katerih se bo sporazumeti glede izvrševalnih podrobnosti in na katerih bo treba prvo in drugo točko spomenice spraviti v soglasje z neodvisnostjo Turčije, z njenimi suverenimi pravicami, z ugledom vlade in s posestnim stanjem.

Rusija in Mandžarija.

LONDON 26. Listu »Times« poročajo iz Pekinga: Dasi ravno je neoporečno, da so Rusi precej pomnožili svoje posadke v Mandžuriji, je rusko oboroževanje vendar prena-gljeno in ni tako nevarno, kakor bi Rusi hoteli dati razumeti. — Ruske posadke v Mandžuriji znašajo sedaj 37.000 mož in se povišajo na 50.000.

Morituri vos salutant!

(Dopis s Koroškega.)

Kolikokrat že je ta srce pretresujoči vaklik obupanih zadonel po Sloveniji! Ali ne boodveč, ako zadoni še enkrat tem bolj glasno in mogočno, da se vzdramijo slovenski bratje izven Korotana in nam, če ne drugače, saj moralno prisilijo na pomoč.

Slovenski narod v Korotanu zahteva, da se mu ohrani še zadnja betvica njegovih jamčinskih pravic v jezikovnem oziru — saj druge pravice mu je že davno ugrabil furor teutonius! Toda od Belta do Adrije vršči po gojzdu nemškega časopisja: »Križajte kraljeve koroškega miru! Ven s tuji!«

Z brutalno silo se hoče zatreči v kali prepored korotanskih Slovencev; sleparskim potom se križi le tem pod patronanco raznih ekselenc najelementarnejša pravica — pravica, da morejo v svojem materinem jeziku zahtevati pravico.

Zakon je na naši strani — o tem ni treba zgubljati besed. Tužno pa je, če se čuvarji zakona boje izvrševati zakon, valed pritiska od viših oblasti, ali pa če celó ne-čejo izvrševati zakona!

Slovenski stranki, ki ne umeje ni trohice nemščine, se še dopuščajo govoriti slovenski, ako gospod uradni umeje ta jezik; ako ga ne umeje: kličejo tolmača! Hudo delstvo pa je, če se je drznul govoriti na uradih slovenski kdo, ki le količkaj umeje nemški!

Nasemu dičnemu prvoborniku, odvetniku dru. Janku Brejcu, groze sodniki s kontumacijanjem, če se poslužuje na razpravah slovenščine. Ker pa od druge inštanee v Celovcu ali Gradcu ni pričakovati nikake remedure in se stranke morajo varovati materijalne škode, mora se moč uklanjati — siliti!

Takega postopanja ni možno označiti drugače, nego kakor izsiljevanje, ki bi se moralo po kazenskem zakonu strogo kaznovati; a ne le to: to je tudi eklatantna zloraba uradne oblasti.

V kazenskih stvareh se predbaciva branitelju nedostojno vedenje, ako se ne uklanja ukazu sodnikovemu, naj govori nemški! Kaznujejo ga disciplinarno z ukorom in mu jemljejo končno besedo.

Taki slučajji so na dnevnem redu.

Škandal vseh škandalov avstrijske justice pa je, da se niti obtoženec ne sme braniti v svojem jeziku, ako le lomi nemški za silo! In tako se godi celó na sodiščih, v katerih okraju ne živi niti 10% Nemcev, n. pr. v Rožku.

Na tem sodišču se je zgodilo dne 19. novembra 1904, da so župniku Josipu Svatoč, kakor obtoženemu prepovedali braniti se v slovenskem jeziku. Ker je župnik, ki je odločen Čeh, vstajal, pa je sodnik sklenil razpravljati in eontumaciam in se je moral obtoženec odstraniti. Njegov branitelj dr. Benkovič je dosledno branil v slovenskem jeziku, valed česar je bil — radi »nedostojnega vedenja« pred sodiščem — kaznovan disciplinarno z globo 20 K in mu je sodnik končno besedo vzel.

To so vnebovpijoče krivice! Pripomniti treba še, da je Rožek po večini slovenski, da imajo Slovenci v občinskem svetu 3. razred v svojih rokah in da bo v 2. razredu odvisno le od par glasov, da na volitvah, ki se bodo vršile v decembru, pridobe Slovenci še 2. razred, kakor so ga nedavno imeli.

Ta praksa je nezaslišana, kajti zoper take odredbe sodnika ni nobene redne pravne odpomoči.

Koroški Slovenci je izročen na milost in nemilost germanskemu molohu. Toda sila rodi protisilo. Od koče do koče se širi po slovenskem Korotanu glas o teh vsakdanjih aktih nasilja. Ljudstvo se drami in zahteva, zahteva — svoje pravice. Sveža sapa jela je pihati po spodajem Korotanu, sapa vzbujajoče se narodne zavesti. Na štirih javnih shodih, ki so se vršili minolo nedeljo na zahtevanje razburjenega ljudstva — v St. Jakobu v Rožu, v Glinjah pri Borovljah, v Šmihelu nad Pliberkom in v Prevaljah — so tisoči slovenskih mož dvignili glas, mogočen glas, ki proide do Dunaja!

Slovesno, s solzami v očeh so zatrjevali, da le preko njih mrzlih trupel bo mogel nemški naval preskočiti Karavanke. Skala se je utrgala v slovenskem Korotanu, skala slovenske zavesti; pokoplje ga, kdor jo bo skušal ustaviti. Dovolj je slovenskih grobov po Korotanu!

Bratje ob sinji Adriji! Trenotek je va-

žen: če podležemo — pride za nami potop. Vi imate dovolj skrbni v svoji hiši; zato vas prosimo le: »Podpirajte nas saj moralno! Čutite z nami naše boli!« Bratje v sredini slovenski, katerim smo mi predstiržali, menda še ne umevajo našega obupnega položaja. Vi ste jih že učili pravega narodnega dela, složnega dela! Učite jih še sedaj! Zora puca! Upamo, da tudi na Korotan, naš biser, zasije slovensko solnce.

Polom sodobne slovenske politike.

Ministerski predsednik dr. Koerber je predvčerajšnjim v zbornici poslancev posegel v razpravo, ki se vrši o njegovi izjavi od dne 17. novembra. Prav za prav: nam je to pot dr. Koerber nekako ugajal. Bil je mož to pot nekoliko bolj odkrit. V svojih izvajanjih na adresu Čehov je bil oduren, skoro žaljiv, Slovence pa je pokazal lice onega, ki sovraži, ki mrzi in begatelizira.

Odurno je govoril dr. Koerber na adresu Čehov in jim hudo zamerjal, češ, da so on tisti, ki ovirajo delovanje parlamenta, ker — obstruirajo. Ministerski predsednik je kazal vso mero indignacije, kolikor je more državnik njegove vrste — hliniti, da je obsojal parlamentarno sredstvo obstrukcije in je v svoji prisiljeni pozi govoril o miru na grobovih, ki da vlada v tej zbornici glede zakonodaje. — Človek bi kar roki sklenil nad glavo nad toliko mero hipokrizije, hinavstva! Kdo je zavezanik in zaščitnik njim, ki so prvi začeli z obstrukcijo ovirati delovanje parlamenta? Kdo je vršil nalogo posredovatelja pri kroni v ta namen, da je prva obstrukcija slavila popolno zmago? Ni-li bil to dr. Koerber, ki je tudi danes še zaščitnik njim, ki so storili prvi greh, ki je povzročil, da je sedanji naš parlamentarizem podoben pogorišču? E, seveda, to je ravno kvintesenca Koerberjeve pravičnosti: Nemei naj store, kar hočejo, dr. Koerber nima česa oporekati; če pa Slovani store, ne isto, ampak kaj sličnega: hitro nabira g. Koerber svoje čelo v resne gube in gromi v svoji odurnosti! — G. Koerber je trdil, da je to bajka, da bi njemu veljalo v pravilo, da ne privoli v ničesar, v kar niso popred privolili Nemei! G. Koerber je torej korajžno tajil notorične stvari: in sedaj ne vemo, kaj naj bi bolj občudovali: ali njegovo resnicoljubje, ali njegovo moštvo?!

Odgovor Koerberjev na izvajanja slovenskih govornikov je bil naravnost sovražen. Kar se dostaje ciničnosti, nismo še videli Koerberja na taki višini: povedal je našim poslancem v lice (mi bi bili hoteli videti te obraze), da krivica na Koroškem ostane! — Kakor krvavo zasmehovanje so zvenele besede, da oblasti na Štajarskem rabijo slovenski jezik, tako, da ne more biti pritožbe. Glede jezikovnih razmer na Koroškem je zagotovil, da bo vlada skrbno čuvala, da se bodo jezikovne naredbe spolnjevale!... Slovence se mora tresti roka od jeze, ko čuje te besede! Tajne jezikovne naredbe, ki prihajajo na Koroško, so negacija vsakega prava tretjini prebivalstva v deželi, so negacija ustavnih državljskih pravic za ono tretjino. Tu pa čujemo načelnika vlade, ki je prisegla na ustavo, kako bo ista skrbno čuvala, da se bodo one ravnokar ožigosane naredbe izvajale. Končno »je dr. Koerber izjavil, da se vlada ne umakne pred kakim — agitatorjem! Torej pravo nebuje biti pravo, zakon nebuje biti zakon, ustava nebuje biti ustava, in prisega vlade, da bo spolnjevala zakone in da bo čuvala ustavo, nebuje biti prisega in je ne veže več, ako se je slučajno tudi kakov »agitator« oglasil v varstvo zakona in ustavnih pravic! Take izjave iz ust načelnika vlade v pravni in konstitucionelni državi se obsojajo same.

Ali mržnjo Koerberjevo do nas ni kazalo samo to, kar je rekel, ampak tudi — in morda še bolj — tudi to, kar ni rekel! Neštevilno manifestacij je priredil naš narod ob vprašanju slovenskega vseučilišča, manifestirali so vsi sloji naroda, brez razlike političnega mišljenja, da se more govoriti o resnični volji enega celega lojalnega naroda, ki reklamira sveto in najvišje pravo do samosvoje naobrazbe; načelnik vlade pa ne smatra tega naroda vrednim ni ene besede, ni dobrohotne, ni druge, ozirom na omenjeno pristranost željo tega naroda! V tem je tako begateliziranje, tako omalovaževanje, da se mora danes sleherni Slovenec sramovati pred svetom in pred samim seboj!

Slavna slovenska delegacija — obeh obredov — je doživela predvčerajšnjim katastrofalen poraz. Nasproti nobeni skupini v

parlamentu ne bi si upala vlada govoriti, in — prezirati tako, kakor si dovoljuje nasproti naši delegaciji obeh obredov. In kar je najhujše, kar najbolj peče in boli, je to, da je polom slovenske politike posledica lastne krivde. Ali bi se mi danes rogali slaviteljem politike fanatizma in strasti v medsebojnem boju, ako ne bi videli, kako je slovenski narod tisti, ki mora plačevati račune se svojimi življenjskimi interesi! Stranki na Kranjskem naj se le puščati slavit na raznih shodih, naj le kričijo »za ljudstvo«; trezni ljudje pa vidijo le poraz in občutijo v licu sramoto, ki jo je naš narod ravnokar doživel na Dunaju. Slovenska politika je prišla do bankrota in slovenska delegacija na Dunaju je imela predvčerajšnjim svoj — črni petek.

Shod zaupnikov srbske samostalne stranke v Oseku.

Na ta shod, ki se je vršil v ponedeljek, prišlo je okolu 400 zaupnikov, največ kmetov.

O političnem položaju je govoril dr. Medaković, ki je najprej v kratkih potezah označil razvoj sedanjih razmer v monarhiji, a potem se je obsirno pečal s sedanjim političnim položajem. »Moramo gledati, da se interesi Hrvatov in Srbov zedinijo; to bi nam dalo močnejše zaslombe nego vsa državna prava«.

Govornik je obžaloval, da so se Hrvati in Srbi do sedaj sovražili med seboj, ker to sovražstvo je veliko škodilo obema plemenoma.

Z veseljem so Srbi — je izvajal dalje — pozdravili mlado strujo, ki je zavladala v Hrvatih. Ti mladi ljudje se ne zadovoljujejo s praznimi sanjarijami, ampak hočejo postaviti narodno življenje na zdrav narodni temelj. Ti mladi ljudje so potegnili tudi nekatere starejše politike za seboj in vsi ti hočejo poštenega sporazuma s Srbi. V tem duhu delujejo tudi v časopisu »in na shodih, kjer vedno naglašajo potrebo tega sporazumljenja, a do najlepšega dejanja je prišla ta ideja v Dalmačiji, kjer so v deželnem zboru Hrvatje in Srbi skupno, kakor en narod vstali proti vladi.

Govornik se nadeja, da pride tudi glede Bosne do sporazumljenja, ker trvenje med Hrvati in Srbi služi samo na korist vladi, ki počasi a sigurno ustvarja nemške kolonije, domače, slovensko prebivalstvo pa zatira na vse mogoče načine.

Svetozar Pribičević, urednik »Novega Srbobrana«, je govoril o cerkveni avtonomiji ter je spominjal, da hočejo Madjari s to avtonomijo zavesti Srbe, da se ne bi pečali s politikom. Zato treba, da se Srbi ne zadovoljujejo samo s cerkveno avtonomijo, ki jim ne daje zadosti garancij za njihov narodni razvoj, ampak morajo tudi v vse druge javne korporacije voliti samo svoje odkritosrčne zastopnike. Ko bodo imeli v saboru pravih zastopnikov, pokličejo ti lahko vlado na odgovornost radi avtonomije, da se ne bodo več godile take krivice.

Mijo Medaković je govoril o ravnopravnosti srbskega imena, zastave in cirilice. Naglašal je, naj Srbi volijo prave narodne boritelje, a ne klubašev, ki izdajajo srbski narod (Klubaši, tzv. »srbski klub« so madjarini).

Lazar Bogdanović je govoril o ravnopravnosti pravoslavne vere s katoliško. Zahteval je, da se sedanji zakoni zamenijo z novimi, bolj svobodomiselnimi.

Zelo lepo je govoril o ustavnih pravicah kmet Lazar Todorović, ki je zaključil z vsklikom: Živio narod! Živela svoboda!

Dr. Petrović je govoril o finančni samostalnosti. Potem so bile prečitane resolucije, ki zahtevajo finančno samostalnost Hrvatske in Slavonije, protestujejo proti nezakonitemu upotrebljanju madjarskih zastav, grbov, napisov itd., zahtevajo, da se v pogledu skupne vojske, poveljstva, zastav itd. dajo Hrvatom iste pravice kakor Madjarom.

Shod je protestiral proti nepravici, ki jih je prizadela ogrska vlada srbski narodno-cerkveni avtonomiji v področju zakonodajstva in uprave.

Shod zahteva, da se uzakoni ravnopravnost srbskega imena s hrvatskim, cirilice z latinico, srbsko-pravoslavne vere s katoliško in svobodno uporabljanje srbske narodne zastave.

Zahteva se pravica javnosti za srbska učiteljsišča. — Shod zahteva nezavisnost sodišč, popolno svobodo tiska in sestajanja in

slednjič zahteva uvedenje splošne in tajne volilne pravice.

Na posloplju, v katerem je bilo zborovanje, je visela zraven srbske tudi hrvatska zastava.

Italijansko vseučilišče. — Pri čem smo?!

Sinočnji »Piccolo« je priobčil zmago-slavno brzojavko z Dunaja, da je italijansko vseučilišče obljubljen. V svojem govoru o vseučiliščnem vprašanju da je izjavil ministerski predsednik dr. Koerber, da je ustanovitev tega vseučilišča neizogibno potrebna toliko z ozirom na narodnostne odnose, kolikor z ozirom na nevzdržljive razmere na vseučilišču v Inomostu.

Danes pa prinaša »Piccolo«, ves klaverno, drugo vest, da so namreč besede Koerberjeve drugače zabeležene v zapisniku, nego jih je mož govoril. — Dočim da je Koerber govoril o vseučilišču, pa govori zapisnik le o visoki šoli, ne govori o »neizogibni potrebi« in ne govori, da se to vseučilišče ali ta visoka šola tudi uresniči!

»Piccolo« se tolaži, da te varijante niso bistvene važnosti, pristavlja pa vendar, da so mnogo komentirane v parlamentarnih krogih.

Akt, sklenjen med Rusijo in Srbijo za časa kralja Aleksandra,

(Izvirno poročilo »Edinosti«.)

Belgrad, 24. nov. 1903.

V enem svojih prejšnjih pism sem Vam bil obljubil, da Vam dopošljem tekst akta, ki je bil sklenjen med ruskim ministrom za vnanje stvari, grofom Lamsdorffem in kraljem Aleksandrom. Ta tekst je objavil neki tukajšnji časopis in se glasi: I. Srblija se ima v vseh političnih vprašanjih, ki se nanašajo na prilike in dogodke na Balkanu, ravnati po nasvetih in napotkih, ki jih bo dobivala od ruske vlade in ne ukrepati ničesar brez sporazumljenja z Rusijo. II. Rusija se obvezuje, da bo o reševanju vprašanja makedonskega podpirala aspiracije srbske in da bo delala na to, da bo pravično zadovoljeno tem aspiracijam; da ne bo dopuščala, da bi se to vprašanje reševalo izključno na korist ene, a na škodo druge slovenske narodnosti. Vprašanje o Stari Srbiji, v zgodovinskih mejah te provincije, smatra Rusija za nesporno in ima samo Srbija izključno pravico do nje. III. Da bi se ohranila stalnost na srbskem prestolu, da bi se odvrnile od njega vse nevarnosti od zunaj in znotraj, potrebno je, da se določi naslednik srbskega prestola, in to naj bi bil eden velikih knezov iz carske ruske rodbine. Sedanji svoj zakon more kralj razveljaviti, ako bi smatral to za potrebno. Vprašanje nasledstva se ima rešiti v teku enega leta.

Ta akt torej je bil sklenjen med Rusijo in Srbijo za časa kralja Aleksandra. Danes pa nima ta akt nikake važnosti razun one glede makedonskega vprašanja, ako bi se Rusija hotela še nadalje držati tega.

Dnevne novice.

Povzdignjenje v viteški stan. Našega mecenata gosp. Josipa Gorupa je povzdignilo Njegovo Veličanstvo v viteški stan s predikatom »Slavinjski«. Na priznanju zaslug njegovih od najviše strani čestitamo najiskrenejše v imenu naroda, kateri je odlikovanen že davno podelil naslov — svojega mecenata.

Mestni svet tržaški. Za danes zvečer ob 7. uri je razpisana XIII. redna seja mestnega sveta. Prva točka dnevnega reda je priobčenje razsodbe c. kr. upravnega sodišča od dne 28. oktobra t. l. št. 10987, s katero je bila vsprejeta pritožba Gina Domperija; potem sledi 18 točk gospodarskega pomena, med katerimi je predlog za dovoljenje izrednega kredita za 8 sesalk (pump) za 8 vodnjakov v okolici in kredita za zgradbo napajališča za živino v Lonjerju. Na dnevnem redu tajne seje, ki obseza 13 točk, je med drugim imenovanje vikarja na pokopališču pri sv. Ani. Kakor je razvideti iz razpisa seje, nima večina mestnega sveta nikake volje izvršiti samomora in se ne zdi, da bi bile resnične vesti nekaterih tukajšnjih listov, da je vlada že prejela čin celo dostavila občini dekret o razpustu mestnega sveta. Ali pa se mestni svet noče ukloniti razsodbi upravnega sodišča in hoče provocirati razpuščenje, da se bodo mogli potem gospoda sklicevati na nasilje in blestati v luči — mučenštva?!

Mojster Hubad nevarno obolel. — »Slovenec« poroča, da je koncertni vodja

»Glasbene Matic«, gospod Matej Hubad, v Cirkvenici nevarno obolel. Ne le osebni znanec in prijatelj, ampak vsi prijatelji kulturnega napredka Slovencev, izlasti pa napredka na polju glasbene umetnosti, žele mojstru Hubadu skorajšnjega ozdravljenja.

Vittoria elettorale (volilna zmaga) tako piše včerajšnji »Piccolo« naznanjajoč izid občinskih volitev v 1. razredu v Rožu, kjer da je italijanska stranka dosegla popoln vseh. A o izidu volitev v 2. in 3. razredu molči »Piccolo« modro in previdno, da ne bi njegovi čitatelji zvedli, da je hrvatska stranka iztrgala iz rok Italijanom občino, katere je bila do sedaj vedno v njih rokah. Da ne bo dvomov, ponavljamo še enkrat volilni rezultat: v tretjem razredu 139 hrvatskih, 52 italijanskih glasov, v drugem razredu 72 hrvatskih, 37 italijanskih glasov, v 1. razredu 19 hrvatskih in 26 italijanskih glasov; v vseh razredih torej 235 hrvatskih, a 115 italijanskih glasov, torej nad dvotretjinska večina glasov za Hrvate. Taki »vsepeh« imenuje »Piccolo« popolea vseh italijanske stranke! Zna pa zna naš ljubi »Piccolo« — »farbati« svoje napredne čitatelje. No, nam to nič ne škodi. Naj le spančkajo »Piccoloveci« spanje nezavednežev, dočim se mi zbujamo! — Še par takih »vittorij« in Italijani zgube dva državnozborska mandata.

»Non comprendo quella lingua. Schluss!« (Ne razumem tistega jezika. Zaključeno!) Tako odgovarja telefonska centrala našemu uredništvu, kadar je tako — predržno, da si s to centralo upa govoriti slovensko. Kaj menite k temu, gospod dvorni svetnik pl. Felicetti?

Na občinskih volitvah v Mariboru so v drugem razredu izvoljeni sami nemško-nacionalni kandidati.

Za makedonske begunce so prispeli našemu upraviteljstvu sledeči nadaljni darovi: dr. Simon Pertot 20 K, prof. Mate Mandić 20 K, Luka Seražin 20 K, Josip Gregorič, trgovec z oljem 3 K, Stoka Jaka 2 K, inženjer I. Šega 2 K, Davorin Lukša 1 K, Podreka 1 K, Jože Cvek 1 K, Matko Kličič 1 K, Pinter 1 K, Vatrovec 1 K, N.N. 1 K, Angelj Dakleva 40 st., A. 20 st., prej izkazanih 276 K, skupaj 350 K 60 st.

»Dramatično društvo v Trstu« uprizori v nedeljo, dne 29. novembra 1903. v dvorani »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu noviteto za Trst in sicer »Marijana«, sliko iz ljudskega življenja v 5 dejanjih. Francozki spisal Denery in Mallian poslovenil Davorin Hostalik. — Začetek bo ob 4. uri in pol popoldne. — Cene: vstopnina 30 nvč. (60 st.), sedeži od I. do IV. vrste 40 nvč. (80 st.), sedeži od V. do VIII. vrste 30 nvč. (60 st.), sedeži od IX. do XII. vrste 20 nvč. (40 st.).

Ker se sedeži že pridno razprodajajo, opozarjamo vse one, ki si jih nameravajo omisliti, naj to brzo poskrbe, dokler si lahko izberejo še poljubne sedeže, kajti kakor se kaže je zanimanje za to predstavo veliko ter obeta biti na isti množštevina udeležba.

Popravek. V včerajšnjem naznanilu zaroke gospodične Jele Sernečeve iz Celja, smo po pomoti zapisali krstno ime gospoda dra Murka z Josipom mesto Matijo.

Tudi v članek »Slovani in Italijani« se je uvrnilo par neljubih tiskovnih pomot, ki motijo zmišle. V drugem odstavku v drugi koloni na drugi strani stoji, da trditve »Istrie« ne odgovarja neresnici iz minulosti. Stati bi moralo »resnici«. V zadnjem odstavku stoji, da so bili naši kraji v nezavisnosti od zgoraj Italije. Stati bi moralo »zavisnosti«. Sledajče stoji v zaključku v tretji koloni »Kako naj priznavamo torej 118 več nego 180...« Čita naj se: »Kako naj priznavamo torej, da je 118 več nego 180...?«

Gg. sotrudnike prosimo še nekoliko potrpljenja. Vse pride na vrsto.

Nova pripravnica za učiteljska izobraževališča. S pričetkom šolskega leta 1903—1904 se otvori v Tolminu pripravnica za učiteljska izobraževališča.

Gradnja nove železniške zveze s Trstom. Tunel pod Kostanjevico pri Gorici je bil minolo soboto dovršen. Hrib je bil prevrtan in delavci so prišli skupaj z ene in druge strani. Delali so 3 mesece in 17 dni; pričeli so dne 3. avgusta.

Na pet let težke ječe je obsodilo porotno sodišče v Celju bivšega tajnika okrajnega zastopa celjskega, Josipa Kosma radi poverjenja. Tekom 11 let je Kosem poveril vsega skupaj nekaj nad 42000 kron.

Od tega zneska pokrit je delež 18104 kroge, ki je zavarovan na posestvu Kosemovem.

Nezgođe na delu. 19-letni pomorščak Rudolf Papu iz ulice Farneto št. 21, si je ranil kazalec desne roke.

— 49 letni težak Fran Škof iz ulice dello Scoglio št. 319 si je ranil sredinec, prstane in mezinice leve roke.

— 14 letni kovaški vajenec Ivan Špiler iz ulice Industria št. 590 si je ranil kazalec leve roke.

— 44 letni voznik Anton Zorzini iz Vrdele št. 726 si je zvil levo nogo.

— 45 letni natakar Peter Jug iz ul. Nuova št. 9 si je ranil levo roko.

Vsi so dobili prvo zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Igraje. 12 letni Esper Fonda s trga San Francesco 2 je padel igraje z nekimi svojimi vrstniki ter si je o padcu ranil čelo in podočesno kost.

— Ravno tako si je igraje ranil veliki prst na levi nogi 8 letni Karol Tomine, ker mu je pal na nogo kamen, s katerim si je igral.

Oba sta dobila zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Tepen je bil 14 letni Karol Turk iz ulice Lorenzo Gatteri št. 19, in sicer je dobil tako močan vdarec pod desno oko, da mu je prebil kožo.

Nagla smrt na delu. Včeraj predpoludne je delal 56 letni težak Peter Šebel v skladišču št. 17 svobode luke. Okolo 11. ure in trideset se je pa kar nenadoma zgrudil na tla, ne da bi bil prej komu potožil, da se počuti kaj slabo. Z redarstvenega inšpektorata v svobodni luki so telefoničnim putem pozvali zdravnika z zdravniške postaje. Ko je pa ta prišel na lice mesta, mu ni preostajalo drugega, nego konstatovati smrt vbojega delavca. Ob enem se zdravnikom je pa bila prišla na lice mesta tudi žena pokojnika. Reva je bila prinesla svojemu možu kosilo. Njeno žalost si je lažje misliti, nego pa jo opisati.

Sodišča.

Porotno zasedanje v Gorici. Radi zločina požiganja je sedel predvč. na zatožni klopi pred goriškimi porotniki 49-letni Josip Vecchi, rojen v Trstu, a pristojen v Villesse. Glasom obtožnica je Josip Vecchi dne 6. julija t. l. zažgal tri postelje v neki sobi hiše Marije Fontanot v Tržiču. Vecchi je namreč prenočeval pri Mariji Fontanot od 5. do 6. julija a ko se je jutraj vzbudil, zapalil je postelje ter potem zaprl duri. V sled tega je zgorelo skoraj vse pohištvo one sobe ter tudi del hiše. — Marija Fontanot je trpela 248 kron škode.

Tožene se je priznal krivim. Izgovarjal se je le, da je hotel a tem poskrbeti delo tržiškim zidarjem.

Porotnikom so bila stavljeni tri vprašanja in sicer dve prvi tičeči se eno zločina požiganja in drugo prestopka vlačugarstva; tretje eventualno vprašanje, stavljen po branitelju, se je tikalo otemnenja razuma. Porotniki so pritrdili prvemu vprašanju z vsemi 12 glasovi, drugemu z 10 proti 2, a zanikali so tretjemu se 7 proti 5 glasovi.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil toženca na 4 leta težke ječe, poostrene z jednim postom vsaka 2 meseca.

Sodnemu dvoru je predsedoval sod. svet. Defacis; votanta sta bila Rutar in Kubacevich. Državno pravdnništvo je zastopal dr. Vidulich, a branil je toženca odvetnik dr. Nardini.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče v Ljubljani. Iz Ljubljane: Dne 10. t. m. so se z izrednim vsehpolom uprizorili »Legionarji«, izvirna narodna igra iz Napoleonovih časov, ki jo je spisal Fran Govékar in za katero je zložil Viktor Parma več pevskih toček ter posebno overture. Tudi o reprizi dne 22. t. m. so Legionarji dosegli najslajnejši vseh, tako, da sta ta dva večera v nabito polni hiši vladala posebna animiranost in navdušenje. Govékar pozna kakor večletni tajnik slovenskega gledališča in urednik Gabrščkove »Talijske« pač najbolj ubožstvo izvirnega gledališkega repertoarja, na katerem se bleste večkrat tudi efemerna imena židovskih literarnih obrtnikov, skoraj nikdar pa slovenska dela ali še celó domači avtorjev. Zato je Govékar kakor najboljši poznavatelj gledališke rutine in okusa slovenskega občinstva, ki si želi pred vsem domače brane, najprej spisal po Jur-

čičevih romanih »Deset« brata« in »Rokovnjače«, dve efektni drami iz sredine in srea slovenskega naroda. S tema dvema dramama je dosegel pri nas naravnost velikanke vsehpeh, tako, da se igrati opetovano po raznih slovenskih mestih in vaseh ter da so se »Rokovnjači« samo v Ljubljani igrali 25-krat. »Legionarji« se vrše deset let pred »Rokovnjači«, zato nastopajo v njih tudi nekatere znane osebe, ki tvorijo hkratu zvezo med obema dramama, katerih skupni junak je Ferdinand pl. Basaj. — Govékar nikakor ni nameraval podati s svojo novo dramo globokoumnega literarnega dela, ampak teatralno efektno igro za široko maso naroda. Da je to dosegel v polni meri, dokazujejo dubkom polni hiši, viharo ploskanje, hrupni smeh in končno tudi solze sožalja ob tragični smrti junakove ljubice. Igra je polna veldramatičnih in komičnih prizorov, slikovitega življenja v Celju in na Benečkem ter vsakovrstnih efektov. Dejanje je dobro motivirano in zanimivo zapleteno. Viktor Parma je zložil za to igro overture po motivih svoje koračnice »Mladi vojaki«, ki so jih »Rokovnjači« raznesli po vseh slovenskih deželah, dalje dva samospava za sopran, napitnico, komičen kuplet, moški zbor, izvstno koračnico legionarjev ter romanco za tenor-solo z moškim zborom. — Igra je prav lahko uprizorljiva ter se bo izvestno igrala po vseh naših odrih na deželi in v mestih.

Z. K.

Trgovina.

Borzna poročila dne 26. novembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.06—19.09, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.30—239.95, Francija K 95.—95.30, Italija K 95.10—95.45, italijanski bankovci K 95.15—95.45, Nemčija K 117.00—117.30, nemški bankovci K 117.—117.30, avstrijska rentna K 100.40—100.70, ogrska krona rentna K 98.20—98.50, italijanska rentna K 101.90—102.30, kreditne akcije K 675.—678.—, državne železnice K 667.—670.—, Lombardi K 87.—89.—, Lloydove akcije K 725.—735.—, Srečke: Tisa K 329—332.—, Kredit K 473 do 482, Bodenredit 1880 K 294.—299.—, Bodenredit 1889 K 289.—293.—, Turške K 142.50 do 144.50, Srbske 2% K —.—

Dunajska borza ob 2. uri popol.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.50	100.50
— v srebru	100.35	100.35
Avstrijska rentna v zlatu	120.55	120.55
— v kronah 4%	100.45	100.45
Avst. investicijska rentna 3½%	92.65	92.65
Ogrska rentna v zlatu 4%	118.60	118.60
— v kronah 4%	98.35	98.40
— rentna 3½%	89.45	89.55
Akcije nacionalne banke	1619.—	1617.—
Kreditne akcije	675.—	676.75
London, 10 Lstr.	239.45	239.47½
100 državnih mark	117.12½	117.15
20 frankov	23.44	23.43
20 frankov	19.04	19.06
100 ital. lir	95.20	95.30
Cesariki cekini	11.33	11.33

Pariška in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska rentna 97.92, 5% italijanska rentna 104.—, španski exterior 90.65, akcije otomanske banke 597.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 94.03 unificirana turška rentna 88.02, menjice na London 252.—, avstrijska zlata rentna 102.90, ogrska 4% zlata rentna 102.50, Landerbank 4.79, turške srečke 140.75, pariška banka 11.26, italijanske meridionalne akcije 684.—, akcije Rio Tinto 12.18, Nestalno.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88½%, Lombardi 3½%, srebro 267½, španska rentna 89½, italijanska rentna 103½, tržni diskont 4.—, menjice na Dunaju 24.25, dohodki banke —, izplačila banke —, Trdno.

Tržna poročila 26. novembra.

Budinpešta. Pšenica za april K 7.70 do 7.71, Rž za april K 6.68 do 6.69, za maj — do —, Oves za april K 5.49 do 5.50, za maj K — do —, Koruza za maj K 5.19 do 5.20.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: slabo, neživahno, prodaja nekaj tisoč met. st. delomično za nekaj stot. nižje. Draga žita nesprenmenjeno. Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 30½, za marec 31½, za maj 32.—, za september 33.—, vzdržano; kava Rio navadna loco 27.30, navadna reelna 31.34, navadna dobra 35.37.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za november po 50 kg 38.— frk, za marec 38.75 frk. Mirno.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za november 16.80, za december 16.90, za marec 17.40, za maj 17.60, za avgust 18.—, za oktober 18.20. Stalno (Vreme: oblačno).

London. Sladkor iz repe surov 8½, Sh. Java 9.06 Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptao K 65.25 do 67.—, za september K — do —, nov-avg. 65.25 do 65.75, Concasse in Melispile promptao K 70.— do 71.—, za sept. K — do —, nov-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Praznik.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25, rž za december 15.—, za januar-februar 15.—, za januar-april 14.75 (mirno). Pšenica za tekoči mesec 20.60, za december 20.70, za januar-februar 20.70, za januar-april 21.70 (mlačno). — Moka za tekoči mesec 28.70, za december 28.60, za januar-februar 28.30, za januar-april 28.15 (mlačno). Repično olje za tekoči mesec 53.25, za december 53.—, za januar-april 53.—, za maj-avgust 53.— (mirno). Spirit za tekoči mesec 39.—, za december 39.25, za januar-april 38.75, za maj-avgust 39.25 (mlačno). — Sladkor surov 88½ usov nov 23—23½ (mirno), bel za tekoči mesec 25.87½, za decemb. 26.12½ (mlačno) za januar-april 26.62½, za maj-avgust 27.50, rafiniran, 57½—58.— Oblačno.

Parnik »Carpathia«.

Veliki parnik »Carpathia« par.plovne družbe »Cunard Line« je odšel dne 24. t. m. iz New Yorka. Cilj njegovega potovanja je sredozemsko morje. S tem parnikom potuje 100 oseb v salonu I. razreda a 2024 v v III. razredu. To prekaša vsaki rekord v številu oseb na potovanju iz Amerike v Evropo.

Novoprotokolirana trdka.

Pri trgovinskem in pomorskem sodišču v Trstu je 11. t. m. protokolirana trdka Giovanni Braidia & Co. — Johann Braidia & Co. Komisijonalna in agencijska trgovina, Via Bochetto 3. Javna trgovska družba od 1. oktobra 1903. Družabnika: Ivan Braidia in Matija Gregorich, trgovca v Trstu. Podpisovanje trdke: Vsaki od obeh družabnikov se sam podpisuje Johann Braidia & Co. oziroma laški Giovanni Braidia & Co.

Trgovina se zaklanja praščiči.

Včeraj, 26. novembra, je bilo pripeljanih na tržaški trg 93 praščičev. Kupčija je bila slaba, kakor navadno ob četrtkih. Prodalo se je 95 praščičev. Blago prve vrste po 114 K, slabše blago (škalandroni) po 100 K. Danes aviziranih na trg 250 praščičev ter je pričakovati radi petka in lepega vremena živahnejše kupčije.

Gospodična

nemškega posebno pa srbsko hrvatskega jezika za dopisovanje s cirilico zmožna, se takoj sprejme k neki svetovni trdki na Dunaju. Ponudbe pisane v nemškem in srbsko-hrvatskem jeziku pod »gospodična« na upravo »Edinosti« v Trstu.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batl nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznans

tovarne mizarске zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši

v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-

peraturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, ma-

derni sestav. Konkurenčne ose.

Album pohištva brezplačno.

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava

pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štv. 1.

po zelo nizkih cenah.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobna po jako nizki ceni.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občnokoristne namene.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Trajna razstava in izključna zaloga za Primorje vsakovrstnih kipov, posvsem umetniškega dela bodi od zmesi, romanskega kartona, opeke ali lesa razpel v vseh velikostih.

Lastna delavnica pianet, dalmatik, pluvial, roketov, kvadratov, kolarjev, mešan. h. srajc itd. Izvršujejo se tudi vsakovrstne vezbine, zastave itd.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih evetlie in vsakovrstnih drugih del, spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Zaloga misalov, ritualov, diurnov ter brezštevilno drugih mešanih kožiči, s veščakov, svetlin, kelhov in ciborjev se srebrnim pokrovom.

Popravlja se vsakovrstne stvari. Naj se poskuša prepričati so o ugodnih cenah.

Zahteva naj se brezplačni cenik.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in -- zaslužnim križcem --

Odlikovana z ovornjo za čopiče in ščetke

Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in -- častno diploma. --

IVAN ANGELI

ulica Canale št. 5. (nasproti cerkve sv. Antona novega.)

Edini specialisti za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka. Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja trrdka s konkurenti jednakega imena.

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Velik dohod fuštanja veleur v najnovejših risanjih.

Zaloga perila in imbotiranih pogrinjaj, zimskih srajc. srajc od fuštanja ter belih v velikem izboru kakor tudi ovratnikov in kravat. Snovi od same volne za obleke za ženske ter vže izgotovljene obleke za delavski stan.

Na najvišje povelje Njegovega

c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXIII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,

ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 17. decembra 1903. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopošljejo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dogodkov oddelak za državne loterije.

Salvator balzam (Liquor aromatic)

Najuspešneše domače zdravilo proti trganju (migraene), zoboboli, glavoboli, zagrenju ter raznim želodčnim in črevnim boleznim; zdravi materico, jači vid ter je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste. Cena omotu od 11 steklenic z navodilom 5 K ako se denar pošlje na spodnji naslov.

Kašelj zdravi hitro in temeljito od starih časov vže poznano domače zdravilo — Trpotčev sok.

Cena steklenici z navodilom, ako se denar naprej pošlje poštne prosto K 2.40.

NASLOV ZA NAROČBE:

LEKARNA H „SALVATORJU“

Fr. Riedl, VARAŽDIN kbr. 103.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. — TRST. — Ulica Caserma št. 6.

(Posredovalci izključeni).

Operater kurjih očeh

odlikovani specialist GIORDANI

ki ordinira na Cerco št. 23, II. nadstropje,

naznanja vsem, ki trpijo na kurjih očeh ali v sled zaraščenih nohtov, da iste takoj odpravi po neki posebni metodi, ki ne povzroča nikakih bolečin.

Cena od ene krone

za operacijo ni nič, ako se pomisli na velike dobrote, koje se takoj zadob.

Zaloga glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih časkih tovarn. Zelo trpežno blago, cene zmerne. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se najtoplje.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza št. 14. (skozl dvorišče).

Naznanilo.

D. Zalaznik Kanfmar preskrbuje že več let let vinski trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravna istrijska vina po nizki ceni.

Stvarna pojasnila brezplačno. Narodna gostilna in prenočišče v lastni hiši nasproti postaje.

OBODROČJE

Svoji k svojim

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. — ulica dell'Industria št. 1. — Trst.

Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2. — m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Urar F. Pertot

Trst ulica della

Poste 3, vogal ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A. I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Visokošolec

podučuje vse gimnazijske predmete v slovenskem, latinskem in hrvatskem jeziku. Naslov povč uprava Edg.

Za vinogradnike

imam več usod na zeleno in suho cepljenih tret najboljše vrste in sicer: beli burgundec, laški riding, silvanec, rulandec, zelen, kraljevina, rebula, špinjal in dr., ki so cepljeni na riparija portalis in montevlo. Cena 100 komadov 22 kron. Jesip Čotič, vinogradnik v Vrhopolju pri Vipavi.

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

(Vogal ul. Torrente.)

Zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. Veliki izbor snovij za obleke, ki se po meri izgotovijo v lastni krojašnici.

Bogat izbor povračnikov, sukenj, havelokov po jako nizki cenah.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“

ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavčije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Bor na narodila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.